

TALOUSARVIOALOITE 1321/2001 vp

Määrärahan osoittaminen varusmiesten ja heidän vanhempiensa toimeentulon parantamiseen

Eduskunnalle

Mikäli toimeentulotuen turvin elävän vanhemman tai elävien vanhempien kotona asuva poika menee varusmiespalvelukseen ja poika on käynyt työssä ennen armeijaa asuen kuitenkin kotonaan ja auttaen perheen elinkustannuksissa, niin palvelukseen astumisen jälkeen kunnan sosiaaliviranomaiset alentavat vanhemman tai vanhempien avustuksia pojan saamien armeijan päivärahoiden kuukausittaisella määrällä eli 570 markalla (30 x 19 mk/kk). Kuitenkaan täysi-ikäistä poikaa ei oteta huomioon vanhempien saamassa avustuksessa ennen armeijaakaan, vaikka hän asuisi kotona ja söisi "samasta jääkaapista". Tilanne johtaa siihen, että perhe joutuu tulemaan toimeen supistetulla toimeentulotuella ja sen lisäksi avustamaan armeijassa olevaa poikaa kotimatkakuluissa, auton käyttökustannuksissa ja vakuutuksissa ja muissa säännöllisissä menoissa silloin, kun palveluspaikkakunnan ja kotipaikkakunnan välinen matka on pitkä ja julkiset kulkuyhteydet ovat huonosti toimivat tai olemattomat. Kasarmilla pysyminenkin lomilla ei ole todellinen vaihtoehto, sillä kaikissa varuskunnissa se ei ole mahdollista edes siirtymällä loman ajaksi yksiköstä toiseen. Lisäksi tasa-arvon kannalta käytäntö olisi hyvin kyseenalainen jatkuessaan koko palveluksen ajan.

Ongelma on varsin vaikea, sillä esimerkiksi Kela ei laske varusmiespäivärahaa tuloksi toisin kuin sosiaalitoimi, varusmiespalvelusta ei rinnasteta opiskeluun, joten siihen tarkoitettua lainaa tukijärjestelyt eivät ole käytettävissä, ja sotilasavustusta myönnetään vain varusmiehen pal-

veluksenaikaisiin oman asunnon vuokratuluihin, muttei esimerkiksi sähkö-, ruoka-, tv-lupa-, pesuaine- ja puhelinkuluihin. Palveluksessa olevien varusmiesten perheelle maksettavaa avustustakin maksetaan vain avio- tai avopuolisolle ja huollettaville lapsille, muttei siviilissä varusmiehen toimeentulossa avustamille vanhemmille tai sisaruksille päinvastoin kuin aikaisempaa sotilasavustusta. Jotkut vanhemmat ovat pitkällisen oikeustaistelun jälkeen saaneet kunnan sosiaaliviranomaiset myöntymään siihen, että poika saa oman auton käytöstä kilometrikorvausta kunnan sosiaalitoimelta. Tämä ei ole kuitenkaan palauttanut perheen kokonaisavustuksia armeijaa edeltäneelle tasolle, jolloin poika vielä avusti perhettä sen elinkustannuksissa.

Edellä olevasta esimerkistä voidaan päätellä, ettei varusmiesten ja heidän perheidensä ja omaistensa toimeentuloa varusmiespalveluksen aikana ole pystytty hoitamaan nykyjärjestelmässä aukottomasti. Se on luotu sen varaan, että varusmiehillä on hyvin tai ainakin kohtuullisesti toimeentulevat vanhemmat, jotka voivat rahoittaa lomamatkat, loman aikaiset elinkustannukset ja vielä osan muistakin välttämättömistä kustannuksista. Kaikilla ei ole kuitenkaan näin hyvää tilannetta, ja apua vanhemmilta, sukulaisilta tai tuttavilta ei tule. Siksi olisi oltava jokin pohjimmainen turvaverkko, johon näissä tapauksissa voisi turvautua. Olisi tunnustettava tosiasiat ja hyväksyttävä se, että nykyään varusmiehellä on myös palveluksen aikana usein ainakin auto, puhelin ja tv sekä niistä aiheutuvat lupa-, vakuutus-

ja käyttökulut, joille ei aina löydy ulkopuolista maksajaa, kuten vanhemmat tai sukulaiset.

Edellä olevan perusteella ehdotan kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 15 000 000 euroa ylimääräiseksi valtionosuudeksi kunnille siihen,

etteivät varusmiespalveluksessa olevien kotona asuvien varusmiesten saamat päivärahat alenna heidän vanhempien saamaa toimeentulotukea ja

että varusmiehille voidaan maksaa tarvittaessa avustusta lomamatkakustannuksiin ja loma-ajan elinkustannuksiin.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Raimo Vistbacka /ps